

Oświadczenie złożone przez senatora Wadima Tyszkiewicza na 15. posiedzeniu Senatu w dniu 11 września 2020 r.

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Andrzeja Adamczyka

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z wieloma kontrowersjami i niejasnościami związanymi zarówno z egzekwowaniem zaległych lub domniemanych opłat za abonament RTV, jak i z kompetencjami Poczty Polskiej SA w tym zakresie proszę o ustosunkowanie się do przedstawionych niżej kwestii.

Analizując przypadki związane z egzekwowaniem zaległych opłat za abonament przez Poczta Polska SA oraz powołując się na orzecznictwo sądowe i literaturę tematu, domniemam, że Poczta Polska jako wierzyciel należności z tytułu wymienionych opłat nie może być jednocześnie organem egzekucyjnym. Ponadto Poczta Polska SA nie została wyposażona w środki prawne, które to pozwoliłyby jej na korzystanie z danych osobowych abonentów, którzy przed wejściem w życie ustawy z dnia 21.04.2005 r. o opłatach abonamentowych zaprzestali wnoszenia opłaty abonamentowej. Z chwilą wejścia w życie ustawy o opłatach abonamentowych z dnia 21.04.2005 r. utraciły ważność dokumenty złożone pod rządami poprzedniej ustawy. Stąd też wynika brak uprawnień Poczty Polskiej SA do posługiwania się dokumentami rejestracyjnymi sprzed 21.04.2005 r. i na tej podstawie wzywania obywateli RP do uiszczania zaległych opłat abonamentowych, a w kolejnym roku – do wystawiania tytułów wykonawczych.

Przytaczam przykłady orzecznictwa sądowego odnoszące się do analizowanego tematu.

1. Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale 7 sędziów, sygn. akt I FPS 4/06 z dnia 25.06.2007 r., orzekł: „Wydanie postanowienia zawierającego stanowisko wierzyciela w zakresie zgłoszonych zarzutów, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (DzU 2002 nr 110 poz. 968, ze zm.), w przypadku, gdy wierzycielem jest Skarb Państwa reprezentowany przez kierownika *statio fisci* – Naczelnika Urzędu Skarbowego, który jednocześnie jest organem egzekucyjnym, należy uznać za bezprzedmiotowe”.

2. Pogląd analogiczny jak w pkt 1 wyraził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 26 kwietnia 2005 r., sygn. Akt SA/Łd 146/05.

3. Autorzy „Komentarza do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”¹ podzielili zdanie zgodne z orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego z pkt 1.

4. Podobne stanowisko wyrażono w opracowaniu „Administracyjne postępowanie egzekucyjne”², gdzie stwierdzono: „W przypadku, gdy organ egzekucyjny jest jednocześnie wierzycielem, to faza postępowania badania dopuszczalności egzekucji w ogóle nie występuje. Organ egzekucyjny będący jednocześnie wierzycielem już na etapie sporządzania tytułu wykonawczego powinien ocenić, czy egzekucja jest dopuszczalna. W razie stwierdzenia niedopuszczalności egzekucji organ ten po prostu nie przystępuje do sporządzenia tytułu wykonawczego”.

5. W „Postępowaniu egzekucyjnym w administracji – komentarz”³ autorzy stwierdzili: „Przepis art. 34 §1 nie będzie miał zastosowania w przypadku, gdy organ egzekucyjny i wierzyciel to ten sam podmiot (...). Jest oczywistym, że potrzeba uzyskania stanowiska wierzyciela przed rozpatrzeniem przez organ egzekucyjny zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji nie występuje w sytuacji, gdy egzekucja została wszczęta z urzędu przez organ egzekucyjny będący zarazem wierzycielem, na podstawie wystawionego przez siebie tytułu wykonawczego, a więc przez jeden i ten sam podmiot, co oznacza też, iż nie zachodzą podstawy prawne do oddzielnego wypowiedzania się przez ten podmiot o zasadności zgłoszonego zarzutu – najpierw jako wierzyciel i oddzielnie – jako organ egzekucyjny. Przyjmowanie stanowiska odmiennego, a więc przyjmowanie, że stanowisko w formie podlegającego zaskarżeniu postanowienia wierzyciel obowiązany jest zajmować także wtedy, gdy jest on równocześnie organem egzekucyjnym, wskazywać musiałoby na to, że ustawodawca jest

¹ R. Hauser i Z. Leoński, „Komentarz do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”, Wydawnictwo C.H. Beck, 2003 rok, s. 105

² T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka, „Administracyjne postępowanie egzekucyjne”, Wydawnictwo TNOiK, 2002 rok, s. 102.

³ T. Jędrzejewski, P. Rączka, „Postępowanie egzekucyjne w administracji – komentarz”, Wydawnictwo Info Trade, Gdańsk, 2000 rok, s. 103

nieracjonalny, skoro temu samemu podmiotowi (wierzycielowi będącemu zarazem organem egzekucyjnym), w tejże samej kwestii (zasadność zarzutów w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego) nakazuje wypowiadać się dwukrotnie, przyjmując przy tym zasadę, że jako organ egzekucyjny podmiot ten związany jest swoją wypowiedzią wyrażoną w odpowiedniej formie w roli wierzyciela i że każde z tych stanowisk, wyrażone przez ten sam podmiot występujący w różnej roli, podlega odrębnej kontroli instancyjnej i sądowno-administracyjnej. Przeciwnie, za w pełni racjonalne uznać należy takie stanowisko w rozpatrywanej kwestii, które kierując się z jednej strony potrzebą sprawnego funkcjonowania organu egzekucyjnego, z drugiej zaś strony w niczym nie ograniczając prawa zobowiązanego do obrony jego interesu prawnego, przyjmuje brak podstawy prawnej do wydawania postanowienia zawierającego stanowisko wierzyciela w zakresie zgłoszonych przez zobowiązanego zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji wówczas, gdy tym wierzycielem jest sam organ prowadzący tę egzekucję”.

Z uwagi na przedstawione kwestie proszę o odpowiedź na następujące pytania.

1. Na podstawie jakich przepisów prawa Poczta Polska SA poucza dłużnika o prawie do odwołania się od postanowienia wydanego w sprawie domniemanej zaległości abonamentowej do wierzyciela, czyli Poczty Polskiej SA?

2. Na jakiej podstawie prawnej Poczta Polska SA dysponuje danymi osobowymi byłych abonentów, którzy przed 2005 r. posiadali i wyrejestrowali odbiorniki telewizyjne i radiowe?

3. Czy Poczta Polska SA dysponuje zgodami do przetwarzania danych osobowych wszystkich obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, którym wystawiła tytuły wykonawcze w oparciu o zgłoszenia dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 21.04.2005 r.?

4. Jaka jest rola Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w kwestiach dotyczących opłat abonamentowych i ich egzekucji oraz jaka jest relacja prawna pomiędzy KRRiT a Poczta Polską SA w zakresie egzekucji wymienionych opłat abonamentowych RTV?

5. Która instytucja jest wierzycielem opłat abonamentowych RTV?

Wadim Tyszkiewicz